

[Hanne Engberg]

Forslaget om stop for indkøb af kul fra Sydafrika fremsættes nu igen, og det må understreges, ihukommende tidligere debatter om emnet, og når man tænker på de ord, der er blevet sagt allerede i dag, at debatten ikke drejer sig om Danmarks energipolitik. Den drejer sig om at følge de krav om boykot over for Sydafrika, som de folkelige bevægelser i Sydafrika har stillet siden begyndelsen af 1960'erne, og som FN har fulgt op med resolutioner fra og med 1976. Sidst er det blevet præciseret af generalsekretæren for Det sydafrikanske Kirkeråd, da han i september 1979 besøgte Danmark.

Forslaget fremsættes af politiske grunde som pression mod Sydafrikas undertrykkende apartheidpolitik. De undertrykte i Sydafrika og deres organisationer ANC og SACTU fastholder ønsket om en sådan boykot trods den økonomiske virkning, den vil få for landets flertal, den sorte befolkning. Det skulle ikke være nødvendigt her atter at beskrive, hvad apartheidpolitikken går ud på. Alle folketingets partier udtaler jo, at de er imod den. Men den moralske fordømmelse er endnu ikke blevet fulgt op af effektiv handling.

Ved Sydafrikahøringen i marts 1978, der blev holdt i København, udtalte vor statsminister følgende ord:

»Når Sydafrikas hvide ledelse ikke selv kan se, at apartheidsystemet har spillet fallit, så må vi lægge pres på dem. Vort pres mod Sydafrika er vort bidrag til en fredelig ændring, før det er for sent. Presset mod Sydafrika må fastholdes og øges. Både for fredens skyld og ud fra vor grundfæstede solidaritet med de undertrykte kan vi ikke være passive tilskuere til den katastrofale kurs, som Sydafrikas regering fortsat følger.«

Citatet er fra Kontakt, 1978-79, nr. 1, side 3.

Lad os da følge statsministerens ord. Lad den bløde henstilling fra 1978, som Elsam straks overtrådte, blive afløst af et konsekvent forbud efter en vis tidsfrist mod indførelse af kul fra Sydafrika.

SF anbefaler forslaget til vedtagelse.

Bolvig (RV):

Når det radikale venstre er med til at rejse denne sag igen, så er det bl. a., fordi socialdemokratiet nu er blevet frigjort fra venstre.

Da socialdemokratiet ikke længere er deltager i en koalitionsregering, har vi haft det håb, at socialdemokratiet nu vil leve op til de synspunkter, man hævder at have. Vi håber, at socialdemokratiet vil leve op til partiets egen enstemmige kongresbeslutning om støtte til FNs antiapartheidpolitik, vil leve op til de markante taler, som folketingets formand som udenrigsminister har holdt i dette ting og i en lang række internationale forsamlinger, vil leve op til taler af energiministeren, der for blot et år siden her fra denne talerstol hævdede at have tillid til, at Elsam ville efterleve henstillingen fra folketingets flertal – socialdemokratiet ved jo godt, at denne henstilling overhovedet ikke er blevet fulgt – vil efterleve de mange taler, som partiets forskellige tillidsmænd holder rundt om i landet, og som kræver sanktioner af forskellig art. Jeg havde håbet, at socialdemokratiet ville støtte de partifæller, der i forskellige elværkers bestyrelser forsøger at få stoppet den bestandig stigende import af kul fra Sydafrika.

Er regeringen troværdig, når den i De Forenede Nationer taler varmt om økonomiske og handelspolitiske sanktioner mod regimet i Sydafrika? Er det f. eks. rimeligt, at vi her har pålagt det private erhvervsliv restriktioner, om end få, når vi tillader et halvoffentligt selskab at forøge sine handelsforbindelser med Sydafrika? Kan vi danske med styrke forlange, at f. eks. USA, Storbritannien, Frankrig og Tyskland skal gennemføre økonomiske sanktioner, som vil koste disse vore venner enorme beløb, når et halvoffentligt dansk selskab fordobler importen år for år? Ordet »hyklerisk« falde let én i munden.

Tager de undertrykte 20 millioner på Afrikas sydspids os alvorligt og seriøst, når de bemærker den uhyre afstand, der er mellem ord og handling? Risikerer vi ikke at ødelægge det tillidsforhold, vi har opbygget gennem mange års markant politik, først og fremmest udformet af socialdemokratiet og støttet af en række partier, bl. a. det radikale venstre? Jeg frygter det.

Jeg bemærkede i denne debat, at de konservative er modstandere af apartheid, blot det ikke koster noget. Jeg har også lyst til at komme med en enkelt kommentar til hr. Arentoft, der omtalte det besøg, vi havde af en sydafrikansk regeringsdelegation, og hvor hr. Arentoft var imponeret over de oplysnin-